

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Eğitimine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*

Erdoğan ÖZEL¹, Ahmet Sami KONCA², Hikmet ZELYURT³

Geliş Tarihi: 05.11.2015

Kabul Ediliş Tarihi: 16.02.2016

ÖZ

Eğitimin evrenselleşmesi ve bilginin hızlı yayılması ile birlikte öğretmenlerin yabancı dile sahip olması profesyonel gelişimleri açısından daha önemli bir hale gelmiştir. Bu çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dil eğitimine yönelik tutumları incelenmiştir. Bu amaçla okul öncesi öğretmenliğinde okuyan 196 öğrenciye Yabancı Dil Öğretimi Tutum Ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi öğretmen adayları yabancı dilin öncelikli ve gerekli olduğunu vurgularken aynı zamanda mevcut yabancı dil eğitiminin nitelikli ve yeterli olduğuna dikkat çekmişlerdir. Ayrıca, öğretmen adaylarının cinsiyetleri ve algıladıkları yabancı dil düzeylerinin yabancı dil eğitimine yönelik tutumlarını önemli derecede etkilediği belirlenmiştir. Ancak, öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerinin yabancı dil eğitimine yönelik tutumları üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar, yabancı dilin önemi konusunda belirli bir farkındalığı olan okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dil eğitimi hususunda desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: okul öncesi, öğretmen adayı, yabancı dil eğitimi

Investigating Preschool Teacher Candidates' Attitudes towards Foreign Language Education

ABSTRACT

With the universalization of education and the rapid spread of the knowledge, knowing a foreign language has become more important for the teachers in terms of their professional development. In this study, attitudes of preschool teachers towards foreign language education were investigated. For this purpose, "Foreign Language Education Attitudes scale" and "personal information form" were given to the 196 Preschool teacher candidates to fill out. According to the results, pre-school teachers emphasized that foreign language is essential and preferred. At the same time they have drawn attention to the quality and adequacy of existing foreign language education. In addition, gender and language levels of the teacher candidates significantly affect their attitudes towards foreign language education. However, graduation type has been shown to have any effect on teachers' attitudes towards foreign language education. These results suggest that preschool teacher candidates, who have a certain awareness of the importance of foreign language, should be supported on foreign language education.

* Bu çalışmanın bir bölümü 2-5 Eylül 2015 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesinde Düzenlenen IV. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur

¹ Arş. Gör, İnönü Üniversitesi, e-posta: ozelerdogan@gmail.com

² Arş. Gör, Ahi Evran Üniversitesi, e-posta: sami.konca@ahievran.edu.tr

³ Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, e-posta: hikmet.zelyurt@inonu.edu.tr

Keywords: Preschool, teachers, foreign language education

GİRİŞ

Eğitimin gerekliliği, gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlayabilmek adına günden güne artmaktadır. Verilen bir eğitim sonucunda beklenen, bireyde istendik yönde davranış değişikliğinin görülmesidir. Eğitim geniş anlamda düşünüldüğünde ise bireyin yaşam kriterlerini, düşünme şeklini, hayatında ilerleyeceği yolu seçmesinde büyük etkisi olan sosyal süreçler bütününe kapsar (Demirel & Kaya, 1999). Bireyler doğdukları andan itibaren dili kullanmaya başlar. Dil, kendi içinde belirli kuralları olan, zaman içinde gelişen, bireyler arası iletişimi sağlayan, milletlerin bir bütünlük içinde yaşamasına imkân vererek kültürü koruyan, toplumların ortak noktası olan gizli bir sözleşmedir (Ergin, 2001) Dil gelişimi olgunlaşmaya ve bilişsel gelişime bağlı olmakla beraber aile, yaşanılan çevre ve alınan eğitimle şekillenir. Çocukların beyin fonksiyonlarının en yoğun olduğu dönem 0-5 yaş dönemidir. Çocuğun bu evrelerde öğrendiği dil neredeyse anadili kadar iyi olmaktadır. Erken yaşta yabancı dil öğrenen çocuk psikolojik açıdan yaşlılarına göre daha olgundur. (İlter & Sühendan, 2007). Erken yaşta öğretilen yabancı dil çocuğa; ileriki yaşlarında dünyayı bir bütünlük içinde kavrama, bireylere kendi dünyaları dışında farklı dünyaları da tanıma, kültürler ve diller arası geçiş yapma ve hayatı anlamlandırma ve farklı beceriler kazanma fırsatı sağlayacaktır (Chastain, 1976).

Okul Öncesi Dönemde Yabancı Dil Eğitimi

Değişen dünya şartları ile birlikte hızlanan uluslararası siyasi, ticari ve kültürel ilişkiler, insanların ulusal sınırları aşan boyutlarda iletişim kurmalarını zorunlu hale getirmiştir. Çağdaşlığın boyutları çok yakın bir gelecekte evrenselliğe erişebilme gücü ile ölçülecektir. Evrenselliğe ulaşabilmenin bir yönü kültürel ve bilimsel birikimden, diğer yönü de etkili iletişim kurabilmekten, dolayısıyla yabancı dilden geçmektedir (Aktaş & İşigüzel, 2014). Türkiye 1950 yılında Avrupa Konseyi'ne ilk katılan ülkelerden biridir ve tüm çalışmalarına kesintisiz katılmıştır. Avrupa Konseyinin amaçlarından biri farklı kültürlerle sahip Avrupa vatandaşları arasında karşılıklı anlayışı geliştirmek ve tüm bireylere Avrupa kimliğini kazandırmaktır. Resmi dili İngilizce ve Fransızca olan Konsey, bu amaçta başarılı olmak için 2001 yılını 'Avrupa Diller Yılı' olarak ilan ederek Avrupa'da konuşulan çeşitli dillerden en az ikisi ya da üçünü kullanmanın ekonomik, sosyal ve kültürel yaşam için ne kadar değerli olduğunun altını çizmiştir. (Akalin & Zengin, 2007). Hulstijn (2006), Avrupa Birliğinin her Avrupa vatandaşı için benimsediği resmi standardının yeterli düzeyde en az iki dili bilmek olduğunu belirtir. Dil ediniminin gelişmesi için yapılan araştırmaların çoğunlukla ulusal ve kurumsal sınırlar içinde kalmasını eleştirerek, ulusal ve uluslararası veri ağları kurulması gereğinin altını çizer.

Bütünleşen ve değişen dünyada İngilizce öğrenimine ve öğretimine verilmesi gereken önem birçoğumuz tarafından tartışılmaz bir gerçek olarak kabul edilmiştir. Yabancı bir dili öğrenmek, bu yeti sayesinde birçok bilgiyi çok daha

kısa zamanda edinmek iyi bir düşüncedir, ama burada karşımıza çıkan sorun, “kime” yabancı dili “nasıl” öğretmek ve bu kişilerin eğitim öncesi ve eğitim aşamasında dikkate alması gerekenlerin çok iyi belirlemesi gerektiğinin eğitimciler tarafından çok iyi kavranması gerekliliğidir. (Gökdemir, 2005). Çocukların beyinlerindeki dil gelişimi iki yaş civarında başlamaktadır ve bu gelişimin ergenlik dönemine kadar sürmektedir. Eğer çocuk bu dönemde yabancı dil öğrenmeğe başlarsa yabancı dili de anadili gibi rahatlıkla öğrenebilir. (Krashen, 1973). Vos (1997)’a göre yıllardan beri okulöncesi dönemdeki bir çocuğa yabancı dil öğretmenin yanlış olduğu düşünülmekteydi. Ancak son araştırmalar çocuğun yabancı dil öğrenmesi için en uygun zamanın hayatının ilk 3–4 yılı olduğunu göstermektedir. Anşin (2006) erken yaşta verilen yabancı dil öğretiminin çocukta kıvrak zekâyı geliştirdiğini ve anadilinde de anlama kabiliyetini arttırdığını belirtmektedir. Bununla birlikte anadil edinimini kazanmağa başlayan çocuk kritik yaş dönemini geçirmeden yabancı dil eğitimine başlarsa ilerdeki eğitim hayatında da akranlarına göre daha başarılı olmaktadır. Erken çocukluk döneminde kazanılan yabancı dile yönelik bu yakınlık çocukların bilişsel gelişimine de büyük katkı sağlamaktadır.” Dil bilimciler okul öncesi yabancı dil öğrenen çocukların problem çözme yetilerinin de çok güçlü olduğunu düşünmektedirler (İlter & Sühendan, 2007). Kara (1999) ise yabancı dil eğitimine kültürel açıdan yaklaşarak küçük yaşta yabancı dil ile karşılaşan çocuğun kendi kültürel değerlerini ilerde yabancı ülkelerdeki kültürel değerlerle de karşılaştırarak, daha hoş görülme, evrensel, iletişim yetisi güçlü bir birey olabileceğini düşünmektedir. Yani erken yaşta dil eğitimi çocuğun toplumsal, bireysel ve kültürel gelişimine olumlu etkilerde bulunur.

Yabancı dil eğitiminin önemine olan inanç doğrultusunda birçok gelişmiş veya gelişmekte olan ülkenin eğitim programında yabancı dil dersi yer almaktadır. Türkiye’de tüm öğretim kurumlarında bir ya da daha fazla yabancı dil eğitimi uygun görülürken, ilkokuldan itibaren tüm kademelerde zorunlu ders olarak yabancı dil eğitimi verilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2000 yılı Nisan ayında 2511 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan 30.03.2000 tarihinde Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı’nın 32 numaralı kararında göre 5 ve 6 yaş çocuklarında çerçeve programla beraber istenilen özellikleri taşıyan okul öncesi kurumlarında yabancı dil destekli program uygulanmaya başlanmıştır. Bu da olası bir durumda okul öncesi öğretmenlerinin İngilizce eğitimi vermelerini gündeme getirmektedir.

Eğitim sisteminin başarılı olabilmesi için öğretmenlerin bilişsel, duyuşsal ve devinimsel olarak belirli nitelikleri taşıması gerekir. Çünkü öğretmenlerin düşünce yapılarına bağlı tutumları, olaylara verdiği duyuşsal tepkiler, sahip olduğu alışkanlıklar ve öğrencileriyle iletişimi eğitimin şekillenmesinde önemli bir role sahiptir. Öğretmenlerin kendilerini bir görevi başarıyla yerine getirebileceklerine dair oluşturdukları yeterlik algıları, mesleklerini daha mutlu yapmalarına da yardımcı olacaktır. Olumlu yeterlik algısına sahip öğretmenler, öğrencilerini de olumlu yönde etkileyecektir. Bandura’ya (1986) göre bireylerin, kendilerini hedefe götürecek performansları göstermeleri için gereken

çalışmaları, belirli bir çerçeve içerisinde yapabileceklerine olan inançları öz-yeterlilik algısını sağlar. Öz yeterlilik bir inanç sistemidir. Yeterlilik algısı yüksek olan kişilerin, amacına ulaşmak ve başarılı olmak için daha fazla emek harcadığı ve adımlarını büyük bir kararlılıkla attığı görülür (Zimmerman & Schunk, 2003)

Aktaş ve İşigüzel (2014) çalışmasında yabancı dil öğretmenlerinin genel olarak erken yaşta yabancı dil öğretimine yönelik öz yeterlik algılarının orta düzeyde olduğunu tesbit ederken; Saraçoğlu ve Varol (2007) çalışmalarında Beden Eğitimi öğretmen adaylarının yabancı dil tutumlarının olumlu düzeyde olduğunu belirlemiştir. Bu çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dil eğitimine karşı tutumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı okul öncesi öğretmen adaylarının üniversitede yabancı dil eğitimine karşı olan tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

- Okul öncesi öğretmen adayları mevcut yabancı dil eğitimi konusunda hangi düzey tutuma sahiptir?
- Okul öncesi öğretmen adaylarının mevcut yabancı dil eğitimi konusundaki tutum düzeyleri üzerinde cinsiyet, mezun olunan lise ve algılanan yabancı dil yeterlik düzeyi değişkenlerinin anlamlı bir etkisi var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma, tarama modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubu, 2014-2015 eğitim öğretim yılı güz yarısında Malatya İnönü Üniversitesi ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği programına devam eden 3. ve 4. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Veri toplamak amacıyla ilgili alan yazının taranması sonucu elde edilen ve öğretmen adaylarının yabancı dilin önceliği, yabancı dilin gerekliliği, yabancı dilin niteliği ve yabancı dilin yeterliliği konusundaki görüşlerini öğrenmek amacıyla oluşturulmuş 4 alt boyuttan oluşan “Yabancı Dil Öğretimi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik teknikleri (frekans, yüzde vb.) ve bağımlı, bağımsız gruplar için t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Uygulama sonucunda toplanan veriler SPSS 17.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Örneklem

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının %88.8’ i bayan, %11.2’si erkek olup toplam katılımcı sayısı 196’dır. Katılımcıların mezun oldukları lise türleri incelendiğinde %58.2’ si Anadolu lisesi, %23’ü meslek lisesi ve %18.8’i diğer lise türlerinden mezundur. Ayrıca öğretmen adaylarının %7.1’ i yabancı dil

yeterlik düzeyini “iyi” olarak belirtirken %49’u “orta” ve %43,9’u “kötü” olarak belirtmişlerdir.

Veri Toplam Aracı

Bu araştırma için veri toplamak amacıyla “Yabancı Dil Öğretimi Tutum Ölçeği” (Sevi, 2010) uygulanmıştır. Ölçekte 30 madde yer almaktadır. Ölçek yabancı dilin önceliği, gerekliliği, mevcut yabancı dil eğitiminin niteliği ve mevcut yabancı dil eğitiminin yeterliliği alt boyutlarından oluşmaktadır. Ölçekte yer alan her bir madde için katılımcılara yabancı dil öğretimi ile ilgili tutumlarına yönelik sorular sorulmuştur. Katılımcıların “kesinlikle katılmıyorum”dan “tamamen katılıyorum” seçeneklerine kadar oluşan 5’li likert seçeneklerinden kendilerine uygun olanı işaretlemeleri istenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının mevcut yabancı dil eğitimi ile ilgili tutumlarını ölçmeyi amaçlayan “Yabancı Dil Öğretimi Tutum Ölçeği”ne verdikleri puanların güvenilirliği incelendiğinde Cronbach’s Alpha değeri .830 olarak hesaplanmıştır. Bu değerlere göre öğretmen adaylarının ölçme aracına verdikleri puanların güvenilirliği oldukça yüksektir (Tavşancıl, 2006).

“Yabancı Dil Öğretimi Tutum Ölçeği” kullanılmasıyla elde edilen puanları yorumlamak amacıyla 3 adet tutum düzeyi belirlenmiştir. Elde edilen puanın ortalaması dikkate alınarak yüksek tutum düzeyi (3.67-5.00), orta tutum düzeyi (2.34-3.66) ve düşük tutum düzeyi (1.00-2.33) belirlenmiştir (Taşdemir, 2003).

Verilerin betimlenmesi amacıyla frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler kullanılmıştır. Veriler arasındaki ilişkiyi tespit etmek için öncelikli olarak verilerin normal dağılıp dağılmadığı incelenmiştir. Basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmesi ile Shapiro-Wilk Normallik Testi sonuçları verilerin normal dağılıma sahip olduklarını göstermiştir. Normal dağılan veriler arasındaki ilişkileri tespit etmek için bağımsız örneklem için t testi ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bu analizlerin sonuçlarının yorumlanmasında p değeri 0.05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dil eğitimi konusunda tutumlarına ilişkin görüşleri ile ilgili bulgular sunulmuştur. Öncelikle öğretmen adaylarının Yabancı Dil Tutum Ölçeği’ne verdikleri cevaplara göre tutum düzeyleri incelenmiş, daha sonra da bu tutum düzeylerini etkileyen faktörler araştırılmıştır.

Yabancı Dil Eğitimiyle İlgili Tutumlar

Tablo 1. Katılımcıların Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Tutumları

Boyut	Ortalama	Std. Sapma	Minimum	Maksimum
Öncelik	3.14	0.6	1.25	4.88
Gereklilik	3.8	0.72	1.00	5.00
Nitelik	3.33	0.54	1.86	4.71
Yeterlilik	3.46	0.5	2.1	4.7
Toplam	3.43	0.47	2.1	4.7

Katılımcıların yabancı dil eğitimi ile ilgili tutumlarını incelemek için Tablo-1 göz önüne alındığında; katılımcılar yabancı dilin gerekliliği ($\bar{X}=3.8$, $SS= 0.72$) alt boyutunda yüksek bir tutuma sahiplerdir. Ayrıca katılımcılar yabancı dilin önceliği ($\bar{X}=3.14$, $SS= 0.6$), yabancı dil eğitiminin niteliği ($\bar{X}=3.33$, $SS= 0.54$) ve yabancı dil eğitiminin yeterliliği ($\bar{X}=3.46$, $SS= 0.5$) alt boyutlarında orta düzey tutuma sahiplerdir. Bu sonuçlara göre öğretmen adayları en çok yabancı dilin gerekliliğini vurgularken, en az ise yabancı dilin önceliği boyutunu vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra katılımcıların yabancı dil eğitimi ile ilgili toplam puanları ($\bar{X}=3.43$, $SS= 0.47$) incelendiğinde orta düzey bir tutuma sahip oldukları görülmektedir.

Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Tutumları Etkileyen Faktörler

Bu bölümde öğretmen adaylarının yabancı dil eğitimi ile ilgili tutumları etkileyen faktörler incelenmiştir. Bu faktörler, yabancı dile yönelik tutumları etkileyebileceği düşünülen cinsiyet, mezun olunan lise türü ve birey tarafından algılanan yabancı dil olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. Cinsiyetin Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Tutum Üzerine Etkisi

	N	Ortalama	Std. Sap	t	p
Erkek	22	3.18	0.48		
Bayan	174	3.46	0.46	-2.68	0.008

Öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin, yabancı dil eğitimine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan ilişkisiz örneklemler için t testinde, erkek öğretmen adaylarının test puan ortalaması ile ($\bar{X}=3,18$, $SS= 0,48$) bayan öğretmen adaylarının test puan ortalaması ($\bar{X}=3,46$, $SS= 0,46$) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($t(195)=-2,68$, $p<0,05$). Bu durumda, okul öncesi öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin, yabancı dil eğitimine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir. Tablo 2 incelendiğinde bayan okul öncesi öğretmen adaylarının erkek okul öncesi öğretmen adaylarına göre daha yeterli bir yabancı dil eğitimini gerekli gördükleri belirlenmiştir.

Tablo 3. Mezun Olunan Lise Türünün Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Tutum Üzerine Etkisi

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sap</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Anadolu L.	114	3.41	0.48		
Meslek L.	45	3.47	0.46	0.371	0.690
Diğer L.	37	3.46	0.47		

Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türünün, yabancı dil eğitimi ile ilgili tutumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türünün yabancı dil eğitimi ile ilgili tutumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür ($F(2, 195)=0.371, p>0.05$).

Tablo 4. Algılanan Yabancı Dil Seviyesinin Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Tutum Üzerine Etkisi

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sap</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Farkın Kaynağı</i>
İyi	14	3.70	0.41			
Orta	96	3.47	0.50	4.337	0.014	İyi-Kötü
Kötü	86	3.34	0.43			

Öğretmen adaylarının algıladıkları yabancı dil seviyelerinin, yabancı dil eğitimi ile ilgili tutumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının algıladıkları yabancı dil seviyelerinin yabancı dil eğitimi ile ilgili tutumları üzerinde etkisinin olduğu ve bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($F(2, 195)=4.337, p<0.05$). Bu etkinin hangi gruplar arasındaki farktan kaynaklandığını anlamak için yapılan Scheffe post hoc analizi sonucunda, yabancı dil seviyesi iyi olan öğretmen adaylarının test puan ortalaması ile ($\bar{X}=3.70, SS=0.41$) yabancı dil seviyesi kötü olan öğretmen adaylarının test puan ortalaması ($\bar{X}=3.34, SS=0.43$) arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Yabancı dil seviyesi iyi olan öğretmen adayları yabancı dil seviyesi kötü olan öğretmen adaylarına göre yeterli bir yabancı dil eğitimi daha gerekli görmektedir. Bu durumda, okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dil seviyelerinin, yabancı dil eğitimine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu, yabancı dil seviyesi iyi olan öğrencilerin bu konudaki özgüvenlerinin beraberinde yabancı dil eğitimine karşı olumlu bir tutum geliştirmelerinde yardımcı olduğu söylenebilir. Yabancı dil seviyesi kötü olan öğretmen adaylarının yabancı dil eğitiminde yaşadıkları başarısızlığın onlarda yabancı dil eğitiminin önemsiz ve gereksiz olduğunu düşünmelerine sebep olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dilin önceliği alt boyutuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, yabancı dilin önceliği konusunda kararsız oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının bir yandan; yabancı dil eğitimi gereksiz olduğunu, yabancı dil için ayrılacak zamanın meslekte uzmanlaşmak için gerekli olan derslere ayrılması gerektiğini, yabancı dilin öğretmen adaylarının önündeki bir engel olduğunu düşünürken, bir yandan da uzmanlaşmak için yabancı dilin gerekli olduğunu ve mesleki eğitim kurslarında yabancı dil eğitime çokça yer verilmesi gerektiğini düşündükleri görülmektedir. Araştırma sonucuna bakıldığında okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dil eğitime bakış açılarının farklı olduğu, bir kısmı gelişen ve değişen dünyaya ayak uydurma, yabancı kaynaklardan daha fazla faydalanma, kendini mesleki açıdan geliştirme adına yabancı dil eğitiminin öncelikli olduğunu, bazı öğretmen adaylarının ise yabancı dil eğitiminin kendi gelişiminde yeri olmadığını düşünerek önceliğinin olmadığını düşündükleri söylenebilir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dilin gerekliliği alt boyutuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, yabancı dilin gerekli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının, yabancı dil bilmemenin bir öğretmen adayı için eksiklik olduğunu, mesleki açıdan kendilerini daha iyi geliştirebilmek, güncel gelişmeleri takip edebilmek ve üniversite sonrası akademik başarı için yabancı dilin gerekli olup, küreselleşen dünyanın kaçınılmaz bir gereksinimi olduğunu düşünerek öğretmen adaylarının yabancı dil öğrenmelerini gerekli gördükleri söylenebilir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının yabancı dilin niteliği alt boyutuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, yabancı dilin niteliği konusunda kararsız oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adayları yabancı dilin mesleki uzmanlaşmanın önündeki en büyük engel olduğu ve batı ülkelerinin dayatması ile ülkemizde zoraki bir yabancı dil eğitimi yapıldığı görüşleri ile yabancı dille yapılan eğitimin dünyaya kapı açtığını, yabancı dil eğitiminin milli eğitim sistemimizin kalitesini yükseltip entelektüel bir bakış açısı kazandırdığı görüşleri arasında kararsız kaldığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarının yabancı dil eğitiminin yeterliliği alt boyutuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, yabancı dil eğitiminin yeterli düzeyde olduğunu düşündükleri görülmektedir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının, üniversite eğitimleri süresince eğitim fakültelerinde verilen yabancı dil eğitimi kendi mesleki hayatları sürecinde kullanmak üzere yeterli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Öğretmen adaylarının yabancı dil eğitime yönelik görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmen adaylarının mevcut yabancı dil eğitiminden memnun oldukları, yabancı dil eğitiminin gerekli olduğu ve yabancı dilin önemli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen

adayları üniversitede aldıkları yabancı dil eğitimini yeterli bulurken; aynı zamanda gelişime ve yeniliklere açık bir öğretmen adayının kendini hep bir adım daha ileriye götürebilmesi için sadece Türkiye’de yapılan akademik çalışmaları değil, aynı zamanda eğitim ile ilgili farklı ülkelerde yapılan çalışmaları takip edebilmesi, ülkemizde yapılan çalışmaların dünyaya açılabilmesi ve bunlara bağlı olarak eğitim sisteminin kalitesinin artırılması için yabancı dil eğitiminin önemli olduğunu ve öğrenilmesinin gerekli olduğunu düşündüğü söylenebilir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının bir kısmının yabancı dil eğitiminin tamamen rekabete dayalı toplum sisteminin bir baskısı olduğunu, birçok öğretmen adayının daha Türkçeyi doğru kavrayamamışken yabancı dil eğitimini gereksiz gördüğünü, yabancı dile ayrılacak zamanın mesleki uzmanlaşmaya ayrılmasının daha doğru olacağını ve aynı zamanda yabancı dil eğitiminin öğretmen adaylarının önünde büyük bir engel oluşturduğunu düşünerek yabancı dil eğitiminin önceliğine inanmadıkları görülmektedir. Buna karşın bir kısım okul öncesi öğretmen adayının ise yabancı dilin uzmanlaşmak için okunacak olan bilimsel makalelerin takibinde gerekli olduğunu, öğretmen adaylarına verilecek yabancı dil eğitiminin netleştirilerek mesleki eğitim kurslarında geniş bir şekilde yer bulması gerektiğini yer düşünerek yabancı dil eğitiminin öncelikli olması gerektiğine inandıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu, öğretmen adaylarının yabancı dil bilmemesini büyük eksiklik olarak görürken, güncel gelişmeleri takip etmek ve akademik olarak ilerleyebilmek için yabancı dil öğrenmenin gerekli olduğunu düşündükleri görülürken bir kısmının da yabancı dil eğitiminin niteliğini değerlendirirken ülkemizde batı ülkelerinin dayatması sonucu verilen ağır yabancı dil eğitiminin uzmanlaşmaya engel olduğunu düşünerek yabancı dil eğitimini gerekli görmediği görülmektedir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının bir kısmı yabancı dil eğitiminin geçmişten günümüze gelen bir kültür olduğunu, TÜBİTAK’ın verdiği yabancı dilde yayın destekleri (UBYT) yabancı dil eğitiminde önemli bir yere sahip olduğunu, yabancı dil eğitiminin eğitim sistemimizin kalitesini yükselterek dünyaya açılmamızı sağladığını ve bireylere entelektüel bakış açısı kazandırdığını düşünerek yabancı dil eğitiminin niteliğini değerlendirmiştir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının çoğunluğu, üniversite eğitimi boyunca iyi bir yabancı dil eğitimi almanın mümkün olduğunu ve fakültelerde verilen yabancı dil eğitiminin mesleki hayatlarında kullanmak üzere yeterli olduklarını düşünmektedir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının çoğunluğunun, yabancı dil eğitiminin önemli olduğunu düşündükleri, tüm öğretmen adaylarının yeterli yabancı dil eğitimi almalarının gerekliliğine inandıkları ve aldıkları yabancı dil eğitimini yeterli buldukları görülmektedir.

Araştırmaya katılan bayan öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre yeterli bir yabancı dil eğitimini daha çok gerekli görürken, yabancı dil seviyesi iyi olan öğretmen adaylarının, yabancı dil seviyesi kötü olan öğretmen

adaylarına göre yeterli bir yabancı dil eğitimini daha gerekli olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarından yabancı dil eğitimini gerekli görenlerin yabancı dil tutum düzeylerinin; yabancı dil eğitimini kısmen gerekli gören ya da gerekli olmadığını düşünen öğretmen adaylarının yabancı dil tutum düzeylerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlardan hareketle öğretmen adaylarının yabancı dil eğitimine karşı geliştirdikleri olumsuz yabancı dil eğitimi algısının değiştirmesi için yabancı dilin gerekliliği konusunda bilinçlendirilme çalışmaları yapılabilir. Akademik olarak ilerlemek isteyenler için seçmeli İngilizce dersler arttırılabilir. Üniversite eğitiminde öğretmen adaylarının bilimsel makaleleri takip etmeleri sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Akalın, S. Zengin, B. (2007). Türkiye’de halkın yabancı dil ile ilgili algılar., *Journal of Language and Linguistic Studies* Sayı: 3, 1
- Aktaş, T., & İşigüzel, B. (2014). Yabancı dil öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil öğretimine ilişkin öz yeterlik algı düzeylerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Languages’ Education and Teaching*, 3, 17-24.
- Anşin, S. (2006). Çocuklarda yabancı dil öğretimi. *D.Ü. Diyarbakır Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 9–20
- Demirel, Ö. & Kaya, Z. (Editörler). (1999). *Eğitim Bilimine Giriş*.(3.baskı). Ankara: Pegem
- Gökdemir, C. V. (2005). Üniversitelerimizde verilen yabancı dil öğretimindeki başarı durumumuz. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 251-264.
- Halliwell, S. (1993). *Grammar Matters. Pathfinder 17. A CILT Series for Language Teachers*. Centre for Information on Language Teaching and Research, 20 Bedfordbury, Covent Garden, London WC2N 4LB, England, United Kingdom.
- Hulstijn, J. H. (2006). Psycholinguistic perspectives on second language acquisition.
- İlter, B. G., & Sühendan, E. R. (2007). Erken yaşta yabancı dil öğretimi üzerine veli ve öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 21-30.
- Kara, Ş. (1999). Erken yaşta yabancı dil öğrenim ve öğretimi. *Dil Dergisi*, (79).
- Krashen, S. D. (1973). Lateralization, language learning, and the critical period: Some new evidence. *Language learning*, 23(1), 63-74.
- Saracaloğlu, A. S., & Varol, S. R. (2007). Beden eğitimi öğretmen adaylarının yabancı dile yönelik tutumları ve akademik benlik tasarımları ile yabancı dil başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(1), 39-59.
- Taşdemir, M. (2003). *Eğitimde Planlama ve Değerlendirme*. (2. Basım). Ankara: Ocak Yayınevi.
- Vos, Jeanette (1997) “Can Preschool Children Be Taught a Second Language?” Mayıs, 2015 tarihinde <http://www.earlychildhoodnews.com/earlychildhood/article_view.aspx?ArticleID60> adresinden alınmıştır.
- Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (2003). Albert Bandura: The scholar and his contributions to educational psychology. In B. J. Zimmerman & D. H. Schunk (Eds.), *Educational psychology: A century of contributions* (pp. 431-458). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Press.

SUMMARY

The necessity of education rising day by day in order to adapt to the changing and developing world. After a given education, it is expected to see a behavioral change on individuals at desired direction. when considering education in the broadest sense, it covers all social processes which have a great influence on choosing the individual's life-criteria, way of thinking and the path to follow in life-long process. (Demirel & Kaya, 1999). International, political, commercial and cultural relations accelerated with changing world conditions have made it mandatory for people to communicate across national borders. The size of modernity will be measured by the ability to access the universality in very near future. One aspect of achieving universality is cultural and scientific knowledge, and the other one is to be able to communicate effectively, namely through a foreign language. (Aktaş & İşigüzel, 2014).

Foreign language courses take part in many developed or developing country's curriculum in accordance with the belief in the importance of foreign language education. Foreign language education is given to each grade from primary school as a compulsory subject, and one or more foreign language education is essential in all educational institutions in Turkey. According to 32 numbered decision of board of education and discipline, which was published in April on 2000 in Anouncements Magazine of Ministry of Education dated 03.30.2000, a language assisted curriculum has been getting implemented on 5 and 6 year old children at pre-schools. This raises pre-school teachers to a possible state of English education in pre-schools.

This study is a descriptive study based on the survey model. Working group of the study consisted of 3rd and 4th grade students continuing their education at Early Childhood Education program of Education Faculty at Malatya İnönü University and Kırşehir Ahi Evran University in the fall semester of 2014-2015 academic year. "Foreign Language Teaching Attitude Scale" consists of 4 subscales, which was obtained as a result of field scanning and was created in order to learn teacher candidates' views on the adequacy of foreign language, the priorities of the foreign language, foreign language requirements and the nature of the language, was used for data collection. Descriptive statistical techniques (frequency, percentage, etc.), t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) was used for dependent, independent groups in order to analyze the data.

When considering Table 1 to examine participants' attitudes towards foreign language education; The participants had a high attitude towards foreign language necessity. In addition, participants had a moderate attitude towards the subscales of priorities of the foreign language, the nature of the foreign language and proficiency of foreign language education. According to the results, foreign language teacher candidates emphasized the necessity most and they emphasized the priorities of the foreign language least. Besides that, the participants had a

moderate attitude while examining the total scores on foreign language education.

An independent samples t test was conducted to compare the attitude scores towards language education for male and female. There is significant difference scores for male teacher candidates ($\bar{X}=3,18$, $SS= 0,48$) and female teacher candidates ($\bar{X}=3,46$, $SS= 0,46$); $t(195)=-2,68$, $p<0,05$ (two-tailed). Also, a one-way ANOVA is conducted to explore the difference of attitude scores towards language education for types of graduated high school. There was no relationship between types of graduated high school and attitude scores towards language education ($F(2, 195)=0.371$, $p>0.05$). Furthermore, a one way between groups analysis of variance (ANOVA) was conducted to explore the difference of attitude scores for teacher candidates' own perceived language proficiency. There was a statistically significant difference at $p<0.05$ level in attitude scores for teacher candidates' own perceived language proficiency: ($F(2, 195)=4.337$, $p<0.05$). Post-hoc comparisons using the Scheffe test indicated that mean score for Good ($\bar{X}=3.70$, $SS= 0.41$) was significantly different from Bad ($\bar{X}=3.34$, $SS= 0.43$).

When considering teacher candidates' opinions on foreign language education, It's seen that teacher candidates find the current foreign language education satisfying. For them, foreign language education is necessary and foreign language is important. Pre-school teacher candidates participated in the study found foreign language education they received at the university adequate. At the same time, they thought that foreign language is necessary in order to drive prospective teachers who are open to all innovations and developments one step further and also in order to follow academic studies not only in Turkey, but also in different countries related to education. However, teacher candidates lay emphasis on the importance of foreign language education and they suggested that in order to globalize the studies done in our country and in order to improve the quality of the education system foreign language education should be taken into consideration.

With reference to these results, an awareness-raising campaign on the necessity of foreign language should be organized in order to to change the teacher candidates' negative perception of foreign language education. Number of elective English courses for those who want to advance academically can be increased. Teacher candidates should be forced to follow scientific papers during higher education.